

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 332

van **MAARTEN DE VEUSTER**

datum: 17 juni 2020

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

Ontwikkelingssamenwerking - Focus op agro-ecologie

De Belgische ontwikkelingssamenwerking op het vlak van landbouw, goed voor 1,2 miljard euro (2013-2017), beperkt zich tot amper 16% aan steun aan agro-ecologie. Ik citeer even uit De Standaard (8 juni 2020): "Dat zijn projecten waarbij geen gebruik wordt gemaakt van pesticiden en waarbij met lokale kennis gewassen worden geteeld die in de eerste plaats de voedselzekerheid en de gezondheid van boeren en hun gemeenschappen moeten garanderen." Concreet gaat het om investeringen in duurzame en ecologisch verantwoorde landbouw die ten goede moeten komen aan de gezondheid en de voedselzekerheid van de lokale bevolking.

Te vaak ligt nog de nadruk op het promoten van grootschalige monoculturen die vervolgens door grote bedrijven en distributeurs wereldwijd gecommercialiseerd worden. Ontbossing, bodemuitputting, een overvloedig gebruik van pesticiden, verwaarlozing van de lokale voedselzekerheid (en dus een toenemende afhankelijkheid van voedselimport én een groter risico op hongersnood) zijn daarvan de neveneffecten.

Vanuit het Vlaams Parlement kunnen we de federale minister van Ontwikkelingssamenwerking hieromtrent niet interpellieren. Maar Vlaanderen voert ook een eigen ontwikkelingsbeleid, dat prioritair gericht is op Zuid-Afrika, Malawi en Mozambique. In Malawi ligt de focus zelfs volledig op landbouw.

1. In welke mate focust de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking in onze partnerlanden (en dan vooral in Malawi) op agro-ecologie en op duurzame landbouw?
2. Voorziet de minister eventueel in een bijsturing, hetzij beleidsmatig hetzij budgettair, in de volgende landenstrategienota's (LSN) betreffende onze partnerlanden richting agro-ecologie?

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 332 van 17 juni 2020

van **MAARTEN DE VEUSTER**

1. De huidige landenstrategienota tussen Vlaanderen en Malawi 2019-2023 behelst een gebalanceerd programma met bijzondere aandacht voor duurzame landbouwpraktijken in Malawi. Naast het ondersteunen van een sterk landbouwbeleid, landbouwvoorlichting en vermarkting staat een duurzaam landbeheer centraal in deze strategienota. Zo'n 68 procent van het indicatief budget van 25 miljoen euro binnen de landenstrategienota 2019-2023 gaat naar duurzame, klimaatslimme landbouw:

Doelstellingen landenstrategienota 2019-2023 m.b.t. duurzame landbouw	Indicatief budget	Aandeel in totaalbudget
Het beleid van de Regering van Malawi creëert een emanciperend, inclusief en duurzaam klimaat voor de landbouw op nationaal en districts niveau (institutionele capaciteitsopbouw)	3 250 000 €	13%
Kwalitatieve en aangepaste voorlichtingsdiensten dragen effectief bij tot een duurzame productie en marktgerichte landbouw van alle kleine landbouwers	6 250 000 €	25%
Duurzaam landbeheer stelt alle landbouwers in staat om de grond efficiënt te gebruiken en goede landbouwpraktijken toe te passen	7 500 000 €	30%

Vlaanderen zet echter al sinds de start van de samenwerking met Malawi intensief in op de introductie en uitbouw van duurzame landbouw. Een aantal voorbeelden van concrete resultaten

- Zo is het [World Agroforestry Centre \(ICRAF\)](#) sinds 2009 een partner in de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking, en zetten we in op de toepassing en verspreiding van agrobosbouw in duurzame landbouwpraktijken met het oog op een verbeterde voedselproductie bij kleinschalige boeren. In Malawi is ontbossing en landdegradatie een groot probleem en is agrobosbouw een van de mogelijkheden om te werken aan een betere voedselzekerheid, nutritie en inkomensbron voor kleine boeren. De Vlaamse overheid keurde in 2013 opnieuw een subsidie goed van 400.000 EUR aan ICRAF voor de tweede fase van het Agroforestry Food Security Programme in Malawi voor de toepassing van agrobosbouwtechnieken. In 2015 werd de derde fase van het programma ingezet (voor een budget 1.000.000 EURO), voor het verhogen van de veerkracht van de rurale omgeving tegenover klimaatverandering door de opschaling van innovatieve agrobosbouwtechnieken.
- Via de Vlaamse steun aan de [Agricultural Sector Wide Approach Programme - Support Programme](#) ijveren de donoren ervoor om biologische en duurzame bestrijding van ziekten en plagen te introduceren, met als doel op lange termijn het gebruik van chemische pesticiden af te bouwen.
- Het Wereldvoedselprogramma zet in Malawi en Mozambique in op [geïntegreerde klimaatrisicobeheer voor boeren](#). Via radio en SMS verkrijgen boeren landbouwvoorlichtingsdiensten die zijn aangepast aan de klimaat- en weersvoorspellingen. Doorheen het werkjaar krijgen ze duurzame landbouw-

technieken aangeleerd om weerbaarheid op te bouwen tegen de impact van klimaat.

- Verder is ook de [Food and Agricultural Organisation \(FAO\)](#), de normatieve instelling voor landbouw en voedselzekerheid wereldwijd, sinds 2007 een vaste samenwerkingspartner van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking in Malawi. Voor de FAO is het promoten van duurzame en klimaatslimme landbouwpraktijken een standaardpraktijk. Via de Farmer Field Schools (of observatievelden), waarbij landbouwvoorlichting gegeven wordt aan kleinschalige boeren, zet FAO in op duurzame intensificatie van de landbouwproductie en duurzaam land- en waterbeheer en adaptatie aan klimaatuitdagingen. Dit Vlaamse project werd tevens gedupliceerd en opgeschaald door de Europese Unie in heel Malawi. Zo kunnen we in het Kasungu district demonstratievelden gefinancierd door de EU vinden waar duurzame en klimaatslimme landbouwpraktijken worden uitgetest en vervolgens toegepast.
 - a. In 2019 keurde de Vlaamse regering een subsidie van 4,5 miljoen euro goed aan FAO voor de uitvoering van het project "[Verbeterde landbouwproductie in Kasungu en Mzimba door een landinrichtingsbeleid en duurzaam water- en landbeheer](#)". In dit project draagt FAO samen met de Malawische overheid bij tot een duurzaam en holistisch grond- en watergebruik ten gunste van een verbeterde landbouwproductie in de Vlaamse focusdistricten Kasungu en Mzimba. De recente herziening van de landwetgeving en de toenemende aandacht voor landbouwvoorlichting en de diversificatie-agenda in Malawi maken een nieuwe dynamiek van de planning van het landgebruik en een schaalvergroting van duurzaam landbeheer mogelijk.
 - b. FAO beheert met Vlaamse steun een [programma rond klimaatslimme landbouw](#), dat inzet op adaptatie voor boeren. Via aangepaste technieken en hulpmiddelen zijn boeren in staat om in de context van toenemende klimaatstress de landbouwproductie en voedselzekerheid te verhogen.
 - c. De Vlaamse Regering kent een subsidie toe van 3 miljoen euro aan het [Flexible Multi-Partner Mechanism for Accelerated Impact \(FMM\)](#). De Vlaamse bijdrage is geoormerkt op het prioritaire programma 2 rond klimaatverandering en klimaatslimme landbouw.
2. De landenstrategienota Vlaanderen – Mozambique zet in op het recht op gezondheid. Vlaanderen is een betrouwbare partner die inzet op voorspelbaarheid van de hulp. Deze samenwerking zal in de toekomst dan ook inzetten op de gezondheidssector.

De landenstrategie Vlaanderen – Zuid-Afrika loopt eind 2021 ten einde. De Vlaamse Regering koos ervoor de samenwerking op vlak van ontwikkelingssamenwerking na uitvoering van de lopende strategienota stop te zetten.

De volgende landenstrategienota Vlaanderen – Malawi zal rekening houden met de aanbevelingen uit de tussentijdse evaluatie. De prioriteiten binnen de volgende landenstrategienota komen tot stand in samenspraak met de Malawische autoriteiten.